

Országos Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny. 1936—37, évf. 1—5. sz.

1. sz. Vitéz Fraknóy József: A honvédelem szempontjai a nevelésben és tanításban. Ma már nem elég a magyar hősiesség, a hazáért való önfeláldozás példaképeit az ifjúság elé állítani. A honvédelmi nevelésnek alkalmoszerűen gyakorlati kérdésekre is ki kell terjednie, mint pl. a légitámadások elleni védekezés. **Bihari Ferenc: A középiskolai értesítők szemléje.** Lelkiismeretes, mindenre kiterjedő ismertetést ad középiskoláink egy évi életéről. Fáradságos és tanulságos munkájának értékét nem csökkentjük, ha megállapítjuk, hogy egyes, inkább külsőségekre vonatkozó tények felsorolása helyett az iskolák belső, szellemi életével kellene bővebben foglalkoznia. Így a helyett, hogy mely értesítők milyen képeket közölnek, kiket búcsúztatnak az egyes iskolák, kik látogatták meg az intézeteket, stb. talán a módszeres és szülői értekezletek, az osztályfőnöki órák, a középiskolai reform és hasonló kérdések részletesebb ismertetését nyújthatta volna. **Nemes Károly: Az iskolai kirándulások fejlődésiránya.** Rámutat arra, hogy az 1926-i Rendtartásnak a kirándulásokra vonatkozó rendelkezései mily mértékben változtatták meg az addig szórakozásjellegű kirándulásokat s mint kapcsolták bele azokat szorosan az iskola nevelő-oktató munkájába. **2. sz. Csanády Sándor: Minőség vagy mennyiség?** A középiskola nemzetnevelő munkáját nagy mértékben gátolja a tanulók létszámának aránytalan megnövekedése. A nemzetnevelés érdeke és az Utasítások minőségi, erkölcsi egyéniségeket nevelő munkát kívánnak a tanárságtól. Hogy ezt a tanár meg is tehesse, feltétlenül meg kell szüntetni az iskolák „létszámversenyét“ s végre kell hajtani a „közszellemre is nevelő hatású“, pusztán az egyéni értékekre alapított szelekciót. **Dr. Cavalloni Ferenc: A Népművelési Bizottság szerepe a középiskolai nevelésben.** Saját tapasztalataival igazolja, hogy a népművelési előadások mennyire hozzájárulhatnak a középiskolai ifjúság ismereteinek a gyarapításához is. **3. sz. Semetkay József: A latin szókikérdező pontdolgozatok.** Heti 20—20 és évvégi összefoglaló 600—900 szavas dolgozatok eredményei alapján mutatja ki ezek jó hatását a rendszeres és pontos szótanulásra való szoktatás és a szótudás biztosabbá tétele terén. — **Dr. Cavalloni Ferenc: Repülés és középiskola.** A honvédelmi nevelésnek a repülés problémáira is ki kell terjednie, ami főleg az ifjúsági aerokörök útján volna lehetséges, részben műhelymunka, részben elméleti képzés által, sőt adott alkalommal az egyes tantárgyak tanításával kapcsolatban is. **Dr. Happ József: Az osztályfőnöki óra a gimnáziumban.** Nemcsak az I—II. o-ban van szükség osztályfőnöki órákra, hanem még fontosabb volna a III—VI. o-ban, ahol a tanulók abban a korban vannak, amikor még tudná az iskola pótolni a családi nevelés esetleges hiányait és ellensúlyozni a társadalom káros hatásait. Helyesen mutat rá a teljesen kötött, óráról-óra részletesen előírt tanterv hibáira. — **5. Dr. Hári Ferenc: A humanisztikus képzés mai helyzete Németországban.** A nemzeti szocialista Németországban a latin-görög nyelvek oktatása háttérbe szorult, eredményes tanításuk kérdéses. Főleg a latin nyelv tanítása körül folyik nagy vita német filológus körökben. Bárhogy is dől el a vita, hogy vajjon a nyelvtan tanítása szükséges-e vagy sem, reformra szorul-e a latin nyelvtan és hogy a latinra vagy az anyanyelvre való fordítás fontosabb-e, azt feltétlenül be kell látniok, hogy a ma már válságba jutott humanisztikus képzés nélkülözhetetlen s nem lehet azt politikai jelszavak szerint irányítani. **Dr. Méhes Gyula: Pereg a film az iskolában.** Az új rendszerű, egy-egy osztály részére vetített, a tananyaggal szorosan összefüggő és azt kiegészítő oktatófilmek diadalát hangoztatja a régi, az egész intézet számára, moziban vetített filmekkel szemben. **Pénzes Zoltán: Tanmenet és szorgalmi idő.** Egy iskola statisztikai adatai alapján mutatja ki, hogy a

tanmenet összeállításánál hány szorgalmi hetet vehetünk figyelembe. *Dr. Harsányi István: Az ellenőrző értekezletek titokban tartása.* Nem helyes mindig és mindenütt — akár van rá ok, akár nincs — egyenesen a szülővel közölni az eredményt, mert azt egyedül csak a tanár indokolhatja meg és sokszor ennek a magyarázatnak az elmaradása okozhat épen „konfliktusokat.“ Legjobb volna, ha minden tanár külön-külön indokolhatná meg osztályzatát. *Ujvári Béla: Az iskola-múzeum szerepe a cselekedtető oktatásban.* A varsói és főleg a tallini iskola-múzeum ismertetése útján mutat rá ezen intézmények hasznosságára, a nélkül, hogy esetleges hátrányaikra is bővebben kitérne. *Kardeván Károly: A „Testnevelés“ a jellemnevelésről.* Alapos feleletet ad Demény Károlynak a középiskolai tanárságot vádló cikkére s leszámol azzal a képtelen állításával, hogy nálunk mindenki nevel, csak a középiskolai tanárság nem. *Szalkai Zoltán.*

Országos Polgári Iskolai Tanáregyesületi Közlöny XLI. évfolyam 1936/37.

1. szám. *Csapó István* az óravázlatok készítéséhez ad néhány gyakorlati tanácsot. *Lábancz Ida* az osztályfőnöki óráról tartott előadásában arról szól, hogy ezeknek az óráknak milyen felmérhetetlen értékük és jelentőségük van. Közli a III. leányosztály számára kidolgozott egész évi tervezetét is, továbbá a felhasználható magyar irodalom jegyzékét. *V. Kiss Béla* a Tüttő-féle vászontáblák eredményes használatáról ír a történelemtanítás keretében. *Kmettyné Dull Margit* A történelmi szemléltető rajzokról azt a tapasztalatát közli, hogy a történelmi eseményekben rejlő hadi, kereskedelmi stb. eredményeket feltűntető rajzok tesznek különösen jó szolgálatot.

A 2. számban *Dr. Kovács Jánosnak Középfokú mezőgazdasági oktatásunk-ról* tartott előadását ismerteti *Szenes Adolf.*

3. szám. *Dr. Kemenes Illés Tanár úr* ... című előadásában élményeiről s a tanítói hivatás magasztosságáról szól. *Siklaki István* azt a kérdést veti fel, hogy: *Mit vár mai elesettségünkben a polgári iskolai tanárságtól a szülő és a társadalom?* A nemzet boldogulásáért küzdő hőst, vagy apostolt. Elgondolása szerint a szolgálatban össze kell fogniok az egy helyen dolgozó pedagógusoknak. Rendszeres összejöveteleikre kérdéseket állít össze s az előadó számára szempontokat. *Molnár János* A magyar írásbeli dolgozatok évi tervezetét közli. *Pál Samu* Az iskola és a filmoktatás-ról ír, *Vincze László* pedig tapasztalatairól számol be *Szavalókórus a német órán* c. cikkében.

4. szám. A *polgári iskolai tanulók pályaválasztása* címen *Szenes Adolf* néhány évről szóló statisztikai kimutatást ad, melyből kitűnik, hogy a nagy többség iparos, kereskedő, vagy gazda lesz s egy részük a középfokú szakiskolában folytatja tanulmányait. Tehát a polgári iskola mai megcsonkított formájában is megteszi kötelességét és produktív pályára neveli a reábizott ifjúságot. *Szudey Géza* az 1934/35 és az 1935/36 tanévi Értesítő alapján készült tanulmányában felel erre a kérdésre: *Mit tesz a polgári iskola a nevelés érdekében?* *Dr. Juhász Jenő* A magyar nyelv eredetiségéről szóló cikkében adalékot kíván nyújtani a magyar nyelvtan tanításához. *Ok-tatás, nevelés és filmoktatás* cím alatt *Martzy János* tanulmányának első részét olvashatjuk: *Ok-tatás és filmoktatás* és ebben a film didaktikai jelentőségének indoklásait. *Edvi-Ilés Jenő* cikke A színek használatáról szól a polgári iskolai rajztanításában.

5. szám. A lap elején *Deák Gyula* emlékszik meg *Sólyom Jánosról*, az Országos Polgári Iskolai Tanáregyesület elhunyt tb. alelnökéről. *Farkas Endre: Gondolatok a fogalmazás tanítás köréből.* Szükség lenne e téren egységes irányításra, u. n.